

Roderick Gordon & Brian Williams

Ztracený svět
PODZEMÍ

FRAGMENT

Ztracený svět v Podzemí

také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz

Doporučujeme další e-knihy v edici:
R. Gordon, B. Williams – Hlouběji do Podzemí
R. Gordon, B. Williams – Volný pád do Podzemí
R. Gordon, B. Williams – Návrat z Podzemí

Roderick Gordon a Brian Williams
Ztracený svět v Podzemí – e-kniha
Copyright © Fragment, 2010

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

Obsah

PRVNÍ ČÁST

Pod zem 5

DRUHÁ ČÁST

Kolonie 128

TŘETÍ ČÁST

Věčné město 253

Epilog 336

Na památku
Elizabeth Oke Gordonové
(1837-1919)

„O všem neznámém se pochybuje.“
Anonym

PRVNÍ ČÁST

Pod zem

I. kapitola

Břink! Krumpáč narazil do hliněné stěny, zajiskřil o ukrytý úlomek pazourku a zabořil se hluboko do zeminy. Pak se s dutým úderem zarazil.

„To by mohlo být ono, Wille!“

Doktor Burrows popolezl kus dopředu úzkou chodbou. V omezeném prostoru se potil a ztěžka oddechoval. Začal horečně hrabat v hlíně a od úst mu ve vlhkém prostředí stoupala pára. Každá hrst odkryté hmoty odhalovala ve smíšeném světle jejich dvou svítilen o něco víc ze starého dřevěného poklopu a z jeho dehtem pokrytého žilkovaného a rozpraskaného povrchu.

„Podej mi páčidlo.“

Will sáhl do brašny, našel krátké a silné páčidlo a podal je otci, který nespouštěl zrak z dřevěné plochy před sebou. Doktor Burrows zasunul tupý konec nástroje mezi dvě prkna a se zahekáním přenesl váhu dozadu, aby mohl pořádně zabrat. Pak zacloumal páčidlem ze strany na stranu. Prkna vrzala a sténala o zrezivělé hřebíky, jimiž byla přibitá, až se nakonec ohnula a s hlasitým prasknutím povolila. Will podvědomě ucukl, když se z tmavého otvoru vyvalil proud vlhkého, lepkavého vzduchu.

Rychle odstranili ještě další dvě prkna, aby vytvořili díru na šířku ramen, a na okamžik se mlčky zarazili. Otec se synem se otočili k sobě, vyměnili si pohled a spiklenecky se na sebe usmáli. Jejich tváře, ozářené kužely přílbových světél, byly pokryty hlínou jako nějakým válečným malováním.

Obrátili se zpátky k otvoru a užasle hleděli, jak před nimi vzduchem poletují smítka prachu jako drobné diamanty a tvoří na pozadí černočerné díry neznámá souhvězdí.

Doktor Burrows se opatrně naklonil do otvoru a Will se vmákl vedle něj, aby mu nahlédl přes rameno. Přílbové svítilny ozářily temnou propast a oba spatřili klenutou vykachlíkovanou zeď. Světlo pronikalo dál a přejíždělo přes staré plakáty, jejichž rohy se odlepovaly od stěny a pomalu jim mávaly jako úponky chaluh v silném mořském proudu na oceánském dně. Will trochu pozvedl hlavu a prohlížel si stěnu, dokud nezahlédl okraj smaltované cedule. Doktor Burrows sledoval synův pohled, až se oba kužely světel střetly a ukázaly jasně nápis.

„*Highfield & Crossly North!* To je ono, Wille, to je ono! Našli jsme to!“ Vzušený hlas doktora Burrowse se nesl temným prostorem opuštěné stanice podzemní dráhy. Cítili na tvářích jemný vánek, pohybující se podél nástupiště a kolejí, jako kdyby tímto místem prolétl záchvěv paniky, že po tolika letech někdo tak hrubě ruší klid jeho uzavřených a zapomenutých katakomb.

Will prudce kopal do prken u základny dřevěné desky a vyslal do vzduchu spršku třísek a úlomků ztrouchnivělého dřeva. Za chvíli se mu pod nohama uvolnila půda a nahrnula se do jeskyně. Prolezl otvorem a cestou popadl rýč. Otec ho ihned následoval a společně kráčeli po pevném povrchu nástupiště. Pod botami jim křupala hlína, zvuk jejich kroků se ozvěnou odrážel od starých stěn a kužely světel z jejich přílbových baterek protínaly okolní přítmí.

Ze stropu visely chuchvalce pavučin. Doktor Burrows si musel jednu smést z obličeje. Když se ohlédl, jeho zrak spočinul na synovi. Na Willa byl zvláštní pohled – zpod odřené hornické přílby mu vyčuhoval chumel světlých vlasů připomínajících vybělenou slámu a jeho bledě modré oči se nadšeně rozhlížely kolem. O Willových šatech se dalo jen těžko říct něco jiného, než že se zdály mít stejný načervenalé hnědý odstín jako hlína, v níž pracovali. Hnědá hmota ho pokrývala až ke krku, takže vypadal jako socha, které někdo zázračně vdechl život.

Co se týče samotného doktora Burrowse, šlo o šlachovitého muže průměrné výšky – člověk by ho nepopsal ani jako vysokého, ani jako

malého, byl prostě něco mezi tím. Měl kulatou tvář s hnědýma očima, jejichž pronikavost ještě zvyšovaly brýle s pozlacenými obroučkami.

„Podívej se nahoru, Wille, podívej se na to!“ zvolal, když v kuželu svítlny zachytil nápis nad otvorem, kterým sem právě pronikli. VÝ-CHOD stálo na něm velkými černými písmeny. Zapnuli ruční baterky, silnější než přílbové svítlny. Jejich záře prořezávala temnotu a odhalovala plnou délku nástupiště. Ze stropu visely kořeny rostlin, stěny byly rozbrázděny puklinami a rýhami s vápenitými usazeninami v místech, kudy prosakovala voda. Odněkud z dálky k nim doléhal zvuk tekoucí vody.

„Co říkáš tomuhle objevu?“ řekl doktor Burrows se sebeuspokojením. „Jen si pomysli, že sem nikdo nevkočil od roku 1895, kdy do Highfieldu postavili novou linku.“ Vstoupili sem na jednom konci nástupiště a doktor Burrows nyní svítil baterkou do chodby, kterou jezdila vlaková souprava. Blokovala ji hromada sutin a zeminy. „Na druhé straně to bude stejné – určitě zavalili oba tunely,“ poznamenal.

Vydali se přes nástupiště a rozhlíželi se po stěnách. Dokázali rozeznat jednotlivé popraskané obklady krémové barvy s tmavě zeleným lemováním. Přibližně každé tři metry trčely z nástupiště plynové lampy, dosud se skleněnými stínidly a označené číslem.

„Tati, tati, koukni sem!“ vykřikl Will. „Všiml sis těch plakátů? Pořád se dají přečíst. Myslím, že to budou reklamy na pozemky nebo co. A tenhle je dobrý... *Wilkinsonův cirkus... na hlavním náměstí... desátého dne měsíce února 1895*. Je tu obrázek,“ dodal bez dechu, když se k němu otec připojil. Tento plakát nebyl nijak poškozený vodou a byly na něm stále patrné křiklavé barvy: velký červený stan a modrý muž v cylindru, který stál před ním. „A podívej na tohle,“ řekl Will. „*Jste příliš tlustí? Pomohou vám Pilulky elegance od doktora Gordona!*“ Kresba, provedená silnými linkami, znázorňovala podsaditého muže s plnovousem, který držel v ruce drobnou krabičku.

Pokračovali dál a obešli kupu sutin, která se vysypala na nástupiště z klenuté chodby. „Tudy bychom se dostali na druhé nástupiště,“ vysvětlil doktor Burrows svému synovi.

Zastavili se, aby si prohlédli zdobnou litinovou lavičku. „Ta by se hodila do zahrady. Stačilo by ji trochu omýt a dát jí pár nátěrů,“ zahučel si

doktor Burrows, zatímco Will namířil baterku na tmavé dřevěné dveře skryté ve stínech.

„Tati, neměl jsi na plánu nějakou kancelář nebo něco podobného?“ zeptal se Will a hleděl na dveře.

„Kancelář?“ zopakoval doktor Burrows a začal si prohledávat kapsy, dokud nenašel příslušný papír. „Hned se mrknu.“

Will nečekal na odpověď a zatlačil do dveří. Ty však držely pevně zavřené. Doktor Burrows rychle ztratil zájem o svůj plánec a vydal se synovi na pomoc. Společně se opřeli do dveří rameny a pokoušeli se je otevřít. Byly silně zkřivené a zaseklé, ale napotřetí náhle povolily a oni vpadli do místnosti s hlavami a rameny pokrytými prachem a zaschlým bahnem. S kašláním si promnuli oči a vydali se skrze závoje pavučin.

„Páni!“ vykřikl Will přidušeně. Uprostřed nevelké kanceláře rozeznali stůl a židli, pohřbené pod nánosem prachu. Will opatrně přešel za židli a rukou v rukavici smetl vrstvu pavučin na stěně, aby odhalil velkou, vybledlou mapu železničního systému.

„To mohla být kancelář přednosty stanice,“ řekl doktor Burrows a odhrnul paží prach ze stolu. Pod ním se objevil savý papír, na kterém spočíval špinavý šálek na čaj s podšálkem. Vedle nich stál malý předmět, vybledlý lety, jehož zelený lak opadal v drobných šupinkách na povrch stolu. „To je úžasné! Železniční telegraf – nádherná práce, zřejmě z mosazi.“

Dvě ze stěn lemovaly police s rozkládajícími se lepenkovými krabicemi. Will si náhodně vybral jednu z nich a přenesl ji ke stolu – rychle, protože hrozilo, že se mu rozpadne pod rukama. Nadzvedl zprohýbané víko a obdivně hleděl na štosy starých jízdenek. Jeden zvedl, ale ztrouchnivělá gumička povolila a po stole se rozsypaly jízdenky jako konfety.

„Určitě budou čisté, neoznačené,“ poznamenal doktor Burrows.

„Máš pravdu,“ potvrdil Will, který studoval zblízka jednu z nich. Otcovy znalosti ho nikdy nepřestávaly překvapovat. Doktor Burrows ho ale neposlouchal. Klekl si k těžkému předmětu na dolní polici, zabalenému do zteřelé látky, která se pod dotykem rozpadala. „A tady,“ oznámil doktor Burrows, když se Will obrátil k němu, aby se podíval na přístroj, který se podobal starému psacímu stroji s dlouhou pákou na boku,

„je exemplář jedné z prvních tiskáren jízdenek. Je trochu zrezivělá, ale snad ji dokážeme dostat z nejhoršího.“

„Pro muzeum?“

„Ne, do *mé* sbírky,“ odvětil doktor Burrows. Zaváhal a na obličej se mu rozhostil vážný výraz. „Podívej, Wille, o tomhle nikomu neřekneme ani slovo. Jasně?“

„Cože?“ Will se otočil a na čele se mu objevila rýha. Nikdo z nich se nešříl o tom, že se ve volném čase zabývají namáhavými podzemními výzkumy – ostatně, patrně by to ani nikoho moc nezajímalo. Svou společnou vášeň pro odhalování pohřbených, dosud neobjevených věcí nesdíleli s nikým jiným. Tato vášeň je spojovala, utvrzovala pouto mezi otcem a synem.

Stáli v kanceláři a přilbovými reflektory si navzájem svítili do obličeje. Vzhledem k tomu, že Will neodpověděl, doktor Burrows se na něj upřeně zahleděl a pokračoval.

„Nemusím ti připomínat, co se stalo vloni s tou římskou vilou, že ne? Objevil se tu ten veledůležitý profesůrek, zabral nám nález a shrábl všechnu slávu. To místo jsem objevil *já* a co jsem z toho měl? Krátkou děkovnou poznámku v tom jeho ubohém pokusu o článek.“

„Jo, vzpomínám si,“ řekl Will, který si dobře vybavoval otcovo zklamání a jeho tehdejší zlostné výbuchy.

„Chceš, aby se to stalo znovu?“

„Ne, jistěže ne.“

„Teď už se nenechám odsunout do poznámky pod čarou. To ať o tom radši neví *nikdo*. Tentokrát mi to tu nevyfouknou. Jasně?“

Will souhlasně přikývl, takže kužel světla z jeho reflektoru poskočil po stěně nahoru a dolů.

Doktor Burrows se podíval na hodinky. „Asi bychom se už měli vrátit.“

„Dobře,“ odpověděl Will zdráhavě.

Otcovi jeho tón neušel. „Vždyť není třeba spěchat. Zbytek můžeme prozkoumat zítra večer.“

„Tak dobře,“ řekl Will váhavě a vydal se ke dveřím.

Doktor Burrows poklepal láskyplně syna po přilbě a následoval ho ven z kanceláře. „Musím říct, že jsme odvedli prvotřídní práci, Wille. Všechny ty měsíce kopání se vyplatily, co?“

Vrátili se k otvoru, naposledy se rozhlédli po nástupišti a vlezli zpátky do chodby. Zhruba po šesti metrech se rozšířila natolik, že mohli kráčet bok po boku. Doktor Burrows se za chůze mírně hrbil, protože strop byl vysoký jen tak, aby se tu mohl postavit.

„Musíme zdvojnásobit vzpěry,“ oznámil doktor Burrows a pohlédl k prknům, která měli nad hlavami. „Místo toho, abychom tu měli jednu na každý metr, jak jsme o tom mluvili, jsou mezi nimi skoro dvoumetrové rozestupy.“

„Jasně. To není problém, tati,“ ujistil ho Will poněkud nepřesvědčivě.

„A musíme taky vynést ven tenhle nepořádek,“ pokračoval doktor Burrows a kopl botou do hromady hlíny na podlaze chodby. „Nechceme se tu přece tísnit, že?“

„Ne,“ odpověděl Will neurčitě. Ve skutečnosti s tím neměl v úmyslu nic dělat. Vzrušení z objevů často způsobovalo, že opovrhoval všemi těmi bezpečnostními opatřeními, na kterých trval jeho otec. Líbilo se mu kopat a to poslední, co ho bavilo, bylo mrhat časem na „udržovací práce“, jak to nazýval doktor Burrows. Jeho otec ostatně s kopáním příliš nepomáhal a objevoval se vždycky teprve tehdy, když došlo na jeho „předtuchu“.

Doktor Burrows si roztržitě pohvizdoval a zarazil se, aby si prohlédl štos úhledně poskládaných kbelíků a hromadu prken. Pokračovali v cestě stoupající chodbou a doktor Burrows se čas od času zastavoval, aby vyzkoušel pevnost dřevěných vzpěr po obou stranách. Vždycky do nich udeřil dlaní a s každým úderem přecházelo jeho hvízdání v nemožné zapištění.

Chodba se konečně rozšířila do větší místnosti s provizorním stolem a dvěma žalostně vypadajícími křesly. Hodili část náradí na stůl a vystoupali posledním úsekem chodby k východu.

Přesně v okamžiku, kdy hodiny na radnici odbíjely sedmou hodinu, se v rohu parkoviště na náměstí Temperance o několik centimetrů nadzvedl zrezivělý železný kryt. Před nedávnem přišel podzim a slunce právě zapadalo za obzor, když se otec se synem přesvědčili, že je okolo čistý vzduch, odsunuli kryt stranou, a odhalili tak velkou, prkny vyztuženou jámu. Vystrčili hlavy a znovu si ověřili, že jsou na parkovišti sami. Pak vylezli ven. Jakmile zakryli otvor, Will jej zaházal hlínou, aby ho zamaskoval.

Vítr rozechvíval plakátovací tabule kolem parkoviště a po zemi vířily roztrhané stránky novin jako uschlé listy stromů. Zapadající slunce osvětlovalo siluety okolních budov skladišť, odráželo se od fasády nedalekého činžáku a oba Burrowsové se pomalu loudali z parkoviště. Vypadali přesně jako zlatokopové, kteří se vracejí do města ze svého záboru na úpatí kopců.

2. kapitola

Na opačném konci Highfieldu stál Terry Watkins, pro své kolegy z práce „Terry Sklápečka“, v kalhotách od pyžama před zrcadlem v koupelně a čistil si zuby. Byl unavený a těšil se, jak se v noci vyspí, ale hlavou se mu pořád honily vzpomínky na to, co odpoledne viděl.

Měl za sebou pekelně dlouhý a namáhavý den. Strhával se zbytkem demoličního týmu staré budovy, aby vzniklo místo pro nové kanceláře jakéhosi vládního úřadu. Nejvíc ze všeho chtěl jít domů, ale slíbil předákoví, že odstraní pár vrstev cihel ve sklepení, aby odhadl, jak hluboko zasahují základy. Jeho společnost si nemohla dovolit překročit časový rozvrh uvedený ve smlouvě, což u těchto starých domů vždycky hrozilo.

Sklep zalévala záře přenosného reflektoru a on se ohnal perlíkem proti ručně vyrobeným cihlám, které pod jeho úderem popraskaly a odhalily svá jasně červená nitra jako vykuchaná zvířata. Znovu se rozmáchl a na podlahu pokrytou sazemí dopadly další úlomky zdiva. Tiše zaklel, protože celý ten zatracený barák byl postavený až příliš pečlivě a bytelně.

Po několika dalších ranách počkal, až se usadí oblak cihlového prachu. Ke svému překvapení zjistil, že zeď, na kterou útočil perlíkem, je silná jen na šířku jedné cihly. Místo druhé a třetí řady cihel viděl staré pláty surového železa. Několikrát do nich praštil a pokaždé se ozvalo hromové zadunění. Tohle železo se nevzdá tak snadno. Když se supěním rozbil na padrt cihly kolem kovového povrchu, s úžasem objevil, že kov je na jedné straně vybaven panty a na druhé dokonce jakýmsi držadlem na způsob kliky.

Byly to dveře.

Udělal si přestávku a zhluboka oddechoval. Pokoušel se přijít na to, proč by někdo chtěl mít vchod k základům budovy.

Pak udělal největší chybu svého života.

Vzal do ruky šroubovák a odmontoval od dveří onu kliku – kruh z tepaného železa, který povolil překvapivě lehce. Dveře se s pomocí Terryho boty otevřely a zarazily se o stěnu na druhé straně. Hluk dozníval zdánlivě nekonečně dlouho. Terry zvedl svítilnu a posvítil si do černočerné tmy. Viděl, že místnost před ním měří nejméně šest metrů a má kruhový půdorys.

Prošel dveřmi a vstoupil na kamennou podlahu zazděné komnaty. Pak ale kamenná podlaha zmizela a jeho druhý krok mřil do prázdna. *Je tu nějaká díra!* Balancoval na jejím okraji a horečně máchal rukama, až se mu podařilo získat ztracenou rovnováhu a ustoupit o krok zpátky. Zachytil se dvevního sloupku a křečovitě se ho držel. Zhluboka nabíral vzduch do plic, aby se trochu uklidnil, a proklínal se přitom za svou zbrkllost.

„No tak, dej se dohromady,“ pronesl nahlas, aby si dodal odvahy. Otočil se a pomalu postoupil kupředu. Svítilna odhalila, že vskutku stojí na římse, pod níž zeje zlověstná a černá prázdnota. Naklonil se přes okraj a pokusil se rozeznat, co je dole – zdálo se, že hledí do bezedné hlubiny. Vstoupil do obří cihlové studny. Když obrátil oči vzhůru, neviděl ani její vršek – cihlové zdi se dramaticky klenuly ve stínech za hranicí světla, které vydávala jeho malá kapesní svítilna. Měl pocit, že se shora fouká silný průvan a studí ho na zpoceném zátylku.

Přešel světlem po okolí a všiml si schodů, přibližně půl metru širokých, které vedly podél stěny dolů. Začínaly těsně pod kamennou římso. Dupl na první z nich, aby vyzkoušel jejich pevnost, a protože mu připadaly dostatečně spolehlivé, vydal se po nich. Sestupoval opatrně, aby neuklouzl po slabé vrstvě prachu, slámy a větviček, která je pokrývala. Kráčel ve spirále po obvodu studny stále hlouběji, až se osvětlené dveře, jimiž vstoupil, zdály být pouhou drobnou tečkou vysoko nahoře.

Nakonec schody skončily a on se ocitl na dlážděné podlaze. Zakroužil baterkou kolem sebe a viděl spoustu matně bronzových trubek, které se křížily podél stěn jako opilé píšťaly varhan. Sledoval jednu z nich paprs-

kem světla na její klikaté cestě vzhůru a zjistil, že se trychtýřovitě otvírá, jako by šlo o nějaký ventilační průduch. Jeho pozornost teď ale hlavně upoutaly dveře s malým skleněným okénkem, za nímž bylo nějaké světlo. Slyšel tichý hukot jakýchsi strojů, cítil shora neustálý průvan, a tak ho napadlo, že se nechtěně dostal k podzemní dráze.

Pomalou přistoupil ke kulatému okénku s tlustým, stářím zašlým a prachem zaneseným sklem a nahlédl dovnitř. Nedokázal uvěřit vlastním očím. Přes zvlněný povrch skla spatřil výjev jako z nějakého poškrábaného černobílého filmu. Vypadalo to jako ulice a řada domů. A ve světle podivných zářících koulí z pomalu se pohybujícího ohně se všude hemžili lidé. Hrůzu nahánějící lidé. Chudokrevné přízraky oblečené do staromódních šatů.

Terry nebyl nijak zvlášť nábožensky založený – do kostela chodil jen na svatby a pohřby, ale teď na okamžik zauvažoval, jestli nenarazil na nějaké oddělení pekla, nebo aspoň na jakousi variaci na téma očištec. Uskočil od okénka, pokřižoval se a oddrmolil několik zoufale nepřesných zdrávasů. Pak ve slepé panice vyběhl po schodišti zpátky nahoru a zabarikádoval dveře, aby žádný z těch démonů nemohl uniknout ven.

Chvátal přes opuštěné zbořeniště a zamkl za sebou visací zámek na hlavní bráně. Celý zmatený odjížděl domů a přitom přemítal, co ráno řekne předákovi. Přestože to všechno viděl na vlastní oči, nemohl si pomoci – musel si tu scénu v duchu přehrávat znovu a znovu. Když dorazil domů, už nevěděl, čemu má věřit.

Musel se s tím svěřit rodině – potřeboval si o tom zkrátka s někým popovídat. Jeho žena Aggy a dva dospívající synové došli k závěru, že pil, a nevěnovali mu u večeře pozornost. Kluci se mu posmívali. Předstírali, že zvedají láhev k ústům a pořádně si z ní nahýbají, takže nakonec ztichl. Nedokázal ovšem mlčet dlouho a Aggy na něj po chvíli vyjela, ať už drží zobák a přestane blábolit o pekelných bělovlasých stvůrách a zářících ohnivých koulích, protože se chce dívat na svůj televizní seriál.

A tak nyní stál v koupelně, drhl si zuby kartáčkem a přemýšlel, jestli opravdu existuje peklo, když tu zaslechl výkřik – manželčin. Takový jek si obvykle schovávala pro myši nebo nezvedené pavouky ve vaně. Teď ale výkřik náhle ustal v polovině dřív, než mohl přejít v obvyklé hlasité kvílení.

Rozeznělo se v něm instinktivní poplašné zařízení a nervy se mu rozklepaly, jako kdyby je někdo zkratoval. Ohlédl se, ale vzápětí zhasla světla a celý svět se převrátil. Ztratil půdu pod nohama a v dalším okamžiku visel za kotníky hlavou dolů. Něco silnějšího než on mu přitisklo paže k tělu a Terry zjistil, že nemůže klást žádný odpor. Poté bylo celé jeho tělo omotáno nějakým silným materiálem, dokud nepřipomínalo stočený koberec, něco nebo někdo ho převrátilo do vodorovné polohy a odnášelo ho pryč.

Nemohl křičet, protože měl ucpaná ústa a samotné dýchání ho stálo maximální úsilí. V jednu chvíli měl dojem, že zaslechl hlas jednoho ze svých synů, ale šlo o tak krátký a přidušený zvuk, že si nemohl být jistý. Báł se o svou rodinu i o sebe. Ještě nikdy v životě nebyl tak vyděšený – ani tak dokonale bezmocný.

3. kapitola

Highfieldské muzeum bylo v zásadě o něco lepším kumbálem na harpádí – skladištěm nadbytečných věcí, které unikly tomu, že budou vyhozeny na městskou skládku. Samotná budova dříve sloužila jako radnice a přestavba na muzeum spočívala pouze v tom, že do ní náhodně rozmístili prosklené vitríny, jež byly stejně staré jako předměty v nich vystavené.

Doktor Burrows seděl v ponurém zubařském křesle z přelomu století, aby si snědl sendviče – jako obvykle používal nízkou vitrínu se zubními kartáčky z počátku dvacátého století jako provizorní stůl. Otevřel výstisk *The Times* a zakousl se do povadlého sendviče se salámem a majonézou. Patrně vůbec nevnímal prachem pokryté kartáčky pod sebou, které místní lidé věnovali muzeu, aby je nemuseli vyhazovat.

Ve skříních kolem hlavní síně, kde doktor Burrows právě seděl, se nacházela řada podobných výstavek předmětů, které byly zachráněny před popelnicí. Kout „Babiččiny kuchyně“ hostil rozsáhlou kolekci křiklavě nevkusných metel na šlehání vajec, nožů na vykrajování jádřinců z jablek a sítěk na čaj. Vedle dávno nefunkční elektrické pračky z padesátých let, která pohlcovala vložky rzi stejně dychtivě jako kdysi různá mýdla, hrdě stály dva zrezivělé viktoriánské mandly.

Oddělení „Nástěnné hodiny“ by případné návštěvníky rovněž fascinovalo svou průměrností. Pravda, jeden vystavený kousek přitahoval pohledy všech – viktoriánské hodiny, na jejichž skleněné desce byl namalován farmář s koněm, který táhne pluh. Sklo se však bohužel rozbi-
lo a chyběl důležitý úlomek v místě, kde měla být koňská hlava. Kolem

nich visela pečlivě naaranžovaná sbírka natahovacích i elektrických hodin ze čtyřicátých a padesátých let, vyvedených v jednotvárných, umělohmotných pastelových odstínech – ani jedny nefungovaly, protože doktor Burrows se zatím nějak nedostal k tomu, aby je opravil.

Highfield, jedno z menších londýnských samosprávných měst, se pyšnilo bohatou minulostí. Vzniklo jako malá osada už za římských časů a v nedávné minulosti se prudce rozšířilo vlivem průmyslové revoluce. Do tohoto malého muzea se ze zmíněné bohaté historie mnoho nedostalo a město se stalo tím, čím bylo nyní – pustinou obývacích ložnic, patrových domků a těžko popsatelných obchodů, které si nemohly dovolit lepší lokalitu.

Doktor Burrows, správce muzea, představoval zároveň jediného zdejšího zaměstnance s výjimkou sobot, kdy tuto pevnost střežila střídající se skupina důchodců. Po boku měl vždycky hnědý kožený kufřík, který obsahoval řadu časopisů a rozečtených učebnic či historických románů. Doktor Burrows totiž trávil dny právě čtením, přerušovaným občasným šlofikem a velmi příležitostným tajným vykouřením dýmky ve „Skladu“, velké místnosti přeplněné krabicemi s pohledy a vyřezanými rodinnými fotografiemi, jež nebudou kvůli nedostatku místa nikdy vystaveny.

Schovaný mezi zaprášenými exponáty a starými mahagonovými vitrínami si doktor Burrows vždycky pohodlně položil nohy na jednu z nižších skříněk, celý den si náruživě četl a v pozadí hrálo rádio z „trandáku“, který muzeu přenechal nějaký dobromyslný místní občan. Kromě příležitostné návštěvy školní třídy, která zoufale potřebovala zabít čas výletu po okolí za deštivého dne, chodilo do muzea jen velice málo návštěvníků a ti, kteří sem zavítali, se už velmi pravděpodobně nikdy neohodlali vracet.

Doktor Burrows dělal jako tolik jiných lidí práci, která původně měla představovat pouze dočasné, nouzové řešení. Ne že by neměl působivé akademické předpoklady: vystudoval historii a získal doktorát z archeologie. Ale vzhledem k tomu, že měl doma malé dítě a na londýnských univerzitách nabízeli jen málo volných míst, všiml si náhodou v místních novinách nabídky práce v muzeu a poslal jim svůj životopis – říkal si, že by měl raději sehnat *aspoň něco*, a to rychle.

Nabídl mu pozici správce a on ji přijal s předsevzetím, že si v blízké budoucnosti najde nějaké uspokojivější zaměstnání. A podobně jako v případě mnoha dalších lidí jistota pravidelné výplaty způsobila, že dvanáct let uteklo jako voda a s nimi vzala za své i snaha najít si něco lepšího.

A tak tu seděl s doktorátem z období antického Řecka, v tmavém tvídovém saku doplněném o obvyklé záplaty na loktech, sledoval, jak se kolem usazuje prach na poněkud nudnou a obyčejnou výstavu, a byl si bolestně vědom toho, že se prach usazuje i na něj.

Dojedl sendvič, zmuchlal do kuličky papír od svačiny a rozpustile jej hodil směrem k oranžovému plastovému koši na odpady ze šedesátých let, vystavenému v oddělení „Kuchyně“. Netrefil se – papír se odrazil od okraje koše a skončil na parketové podlaze. Doktor Burrows si zklamaně povzdychl a začal se hrabat v kufříku, dokud nevytáhl čokoládovou tyčinku. Chtěl si ji ušetřit na odpoledne, aby dal dnu nějaký řád, ale dnes se cítil obzvláště beznadějně, a tak ochotně podlehl své slabosti pro sladké, strhl z tyčinky papírový obal a spokojeně se do ní zakousl.

V tu chvíli se ozval zvonek nad vstupními dveřmi a dovnitř vešel Oscar Embers a klapal přitom svými dvěma holemi. Tento osmdesátiletý bývalý herec si muzeum oblíbil a zapsal se na občasně sobotní odpolední hlídky poté, co věnoval do archivů některé ze svých uměleckých fotografií s osobním autogramem.

Když doktor Burrows spatřil blížícího se starce, pokusil se rychle spolknout plnou pusou čokoládu, ale zjistil, že trochu přecenil své síly. Horečně kousal a uvědomil si, že se důchodce – i ve svém věku stále docela bystrý – blíží příliš rychle. Napadlo ho, jestli by se neměl pokusit o útek do své kanceláře, ale věděl, že je už příliš pozdě. Zůstal nehybně sedět s vydulými tvářemi, za které by se nemusel stydět žádný křeček, a pokusil se o úsměv.

„Dobrý den, Rogere,“ pozdravil Oscar vesele a začal neobratně zápolit s kapsou kabátu. „Kam jsem to jenom dal?“

Doktor Burrows ze sebe vyrazil jen „hmm“ a několikrát energicky kývl. Když se Oscar pustil do boje s náprsní kapsou, podařilo se doktoru Burrowsovi spolknout kus čokolády. Pak ale stařec vzhlédl a přitom stá-

le zápolil s kabátem, jako kdyby mu kladl odpor. Na okamžik přestal lovit po kapsách a krátkozrace zamžoural po okolních vitrínách a stěnách. „Nevidím tu žádné krajky, které jsem vám tuhle přinesl. Vystavíte je? Já vím, že byly na pár místech trochu rozedrané, ale pořád jsou dobré.“ Když doktor Burrows neodpovídal, dodal Oscar: „Takže nejsou vystavené?“

Doktor Burrows trhl hlavou směrem ke skladišti. Oscar ještě nezažil, že by správce byl takovou dlouhou dobu tak tichý, a věnoval mu tázavý pohled. Pak se mu ale zablesklo v očích, když konečně nahmatal svůj úlovek. Pomalu ho vytáhl z kapsy a podržel jej v sevřené dlani před doktorem Burrowsem.

„Tohle mi dala stará paní Tantrumiová – však víte, ta Italka, která žije kousek od konce High Street. Našla to ve sklepě, když jí opravovali plynovou přípojku. Leželo to zamáčknuté v hlíně. Jeden z opravářů to zřejmě odkryl při práci. Myslím, že bychom to měli zařadit do sbírky.“

Doktor Burrows s nafouknutými tvářemi očekával další nepříliš starožitný mětič času na uvaření vejce nebo zprohýbanou plechovku plnou vypsaných propisovaček, a tudíž ho zastihlo zcela nepřipraveného, když Oscar s rozmáchlým gestem kouzelníka pozvedl drobnou, jemně zářící kouli o něco větší než golfový míček, uzavřenou v kovové kleci matně zlaté barvy.

„Jde o krásnou ukázkou... svítící... věci, sloužící...“, Oscarův hlas se pomalu vytratil. „No, vlastně vůbec netuším, co si o tom mám myslet!“

Doktor Burrows od něj vzal onen předmět. Natolik ho zaujal, že úplně zapomněl na Oscara a pustil se do žvýkání čokolády v ústech.

„Máte problémy se zuby, chlapče?“ zeptal se Oscar, který ho soustředěně pozoroval. „Já jsem s nimi dřív taky takhle mlel, když mě bolely. Bylo to hrozné – vím přesně, jak se cítíte. Můžu jenom říct, že jsem moc rád, že jsem se jednoho dne rozhodl a nechal si je všechny naráz vytrhat. Není to tak nepohodlné, víte, jakmile si zvyknete na jednu z těch věcíček.“ Začal si sahát do pusy.

„Ale kdepak, zuby mám v pořádku,“ vypravil ze sebe doktor Burrows co nejrychleji. Rozhodně se nechtěl seznamovat se starcovou zubní protézou. Polkl poslední zbytky čokolády. „Jenom mi dneska trochu vyschlo v krku,“ vysvětlil a přejel si rukou po hrdle. „Potřebuji se napít.“

„Á, tak na to si radši dávejte pozor. Mohl by to být příznak začínající cukrovky. Když jsem byl kluk, Rogere,“ Oscarovy oči se matně zaleskly, když se ponořil do vzpomínek, „někteří doktoři zjišťovali, jestli nemáte cukrovku, tím, že ochutnávali vaši...,“ ztišil hlas do šepotu a sklopil oči k zemi, „*odpadní vodu*, jestli chápete, jak to myslím. Chtěli vědět, jestli v ní nemáte moc cukru.“

„Ano, ano, já vím,“ odpověděl doktor Burrows automaticky, příliš zaujat jemně zářící koulí, než aby věnoval pozornost Oscarovým lékařským zajímavostem. „Tohle je velice zvláštní. Podle té kovové klece bych si předběžně tipl, že by ta věc mohla pocházet z devatenáctého století... To sklo je také staré, rozhodně vyfouknuté ručně..., ale nemám tušení, co je uvnitř. Možná je to nějaká světélkující chemická látka – dal jste ji dnes dopoledne na světlo, pane Embersi?“

„Ne, mám to pořád v kapse, už od včerejška, kdy jsem se stavil u paní Tantrumiové. Hned po snídani. Byl jsem se projít – pomáhá to rozpohybovat moje stará stěva...“

„Napadlo mě, jestli to nemůže být radioaktivní,“ přerušil ho doktor Burrows prudce. „Četl jsem, že některé viktoriánské sbírky hornin a nerostů v jiných muzeích byly testovány na radioaktivitu. Ve Skotsku tak přišli na některé docela hodně zářící vzorky – na uranové krystaly, které pak museli uzavřít do olověného pouzdra. Byly příliš nebezpečné na to, aby je vystavovali.“

„Ach, doufám, že tohle nebezpečné není,“ řekl Oscar a chvatně o krok ustoupil. „Měl jsem to v kapse hned vedle své nové kyčle – jen si představte, co by se stalo, kdyby mi to rozpustilo...“

„Ne, nemyslím, že by to bylo tak silné. Pravděpodobně nedošlo k žádnému poškození, dvacet čtyři hodin je dost krátká doba.“ Doktor Burrows nahlédl do koule. „To je zvláštní – vidíte, jak se uvnitř pohybuje nějaká tekutina..., vypadá to, že tam víří... jako bouře...“ Zmlkl a zavrtěl nevěřícně hlavou. „Ne, asi se to tak chová díky teplu z mojí ruky..., chápete..., určitě to reaguje na teplo.“

„No, jsem moc rád, že to považujete za tak zajímavé. Povím paní Tantrumiové, že si to chcete nechat,“ řekl Oscar a ustoupil o další krok.

„Rozhodně,“ odvětil doktor Burrows. „Než ten předmět vystavím, musím ho ještě trochu prozkoumat, jen abych se ujistil, že to je bezpeč-

né. Ale mezitím bych měl napsat paní Tantrumiové vzkaz a jménem muzea jí poděkovat.“ Prohmatal si kapsy saka, jestli v nich nenajde pero, ale neuspěl. „Počkejte vteřinku, pane Embersi, jen si donesu něco na psaní.“

Vyšel z hlavní síně do chodby, kde se mu podařilo klopýtnout o jakýsi starý trám. Vloni jej vykopali v močálech nadmíru horliví občané, kteří zaslepeně trvali na tom, že jde o prehistorickou kánoi. Doktor Burrows otevřel dveře s nápisem „Správce“ na mléčném skle. Kancelář byla tmavá, protože jediné okno zakrývala vysoká kupa beden. Zatímco tápavě hledal vypínač stolní lampičky, náhodou trochu rozevřel ruku, v níž držel onu zářící kouli. To, co spatřil, ho naprosto ohromilo.

Světlo, které se z předmětu linulo, prudce zesílilo – jemná záře se změnila v pronikavou, světle zelenou fluorescenci. Když se na ni díval, přísahal by, že ještě zesiluje a tekutina uvnitř se pohybuje ještě vyšší rychlostí.

„Pozoruhodné! Jaká látka svítí o to víc, čím je kolem *větší tma*?“ zamumlal si sám pro sebe. „Ne, určitě se pletu, to není možné! Asi je tu ta záře jenom lépe vidět.“

Ale koule svítila jasněji – nepotřeboval ani rozsvěcet, protože vydávala nádhernou zelenou záři, téměř tak jasnou jako denní světlo. Když vyšel z kanceláře a vrátil se s perem a knihou darů do hlavní síně, držel kouli před sebou. Jakmile se ocitl zpátky na světle, koule pohasla.

Oscar se zrovna chystal něco říct, ale doktor Burrows proběhl kolem něj a vyletěl dveřmi na ulici. Když se za ním s bouchnutím zavřely dveře, slyšel, jak Oscar křičí: „Járku! Copak, copak?“ ale natolik se soustředil na kouli, že na starce vůbec nedbal. Zvedl ji před sebou na jasném denním světle a viděl, že záře zmizela docela a tekutina ve skleněné kouli tmavla do matně šedého odstínu. Čím déle zůstával venku a vystavoval kouli přirozenému světlu, tím tmavší byla, až dosáhla téměř černé barvy a připomínala ropu.

Doktor Burrows se vrátil dovnitř a pozoroval, jak se tekutina probouzí k životu, začíná vířit v podobě miniaturní bouře a znovu vydává ono záhadné světlo. Oscar na něj čekal a ve tváři se mu zračily starosti.

„Okouzlující... okouzlující,“ pronesl doktor Burrows.

„Myslel jsem si, že vás přepadly plyny, starý brachu. Nebo že potřebujete trochu vzduchu, když jste odtud tak vyběhl. Cítil jste se na omdlení, vidíte?“

„Ne, je mi skvěle, opravdu, pane Embersi. Jen jsem si chtěl něco vyzkoušet. Byl byste tak hodný a nadiktoval mi adresu paní Tantrumiové?“

„Jsem moc rád, že jsem vás s tím potěšil,“ řekl Oscar. „Když už jsme u toho, dám vám adresu i na svého zubaře, aby se vám co nejdřív mohl podívat na ten váš chrup.“

4. kapitola

Will se opíral o řídítka kola u vjezdu na pruh úhoru obrostlého stromy a křovinami. Znovu se podíval na hodinky a rozhodl se, že dá Chesterovi ještě pět minut, ale ne víc. Mrhal tady drahocenným časem.

Pozemek před ním představoval jeden z těch zapomenutých kousků půdy, jaké naleznete na okraji každého města. Nestály na něm žádné domy, nejspíš kvůli blízkosti městské skládky a horám odpadků, které se tu zvedaly a padaly se skličující pravidelností. Místní obyvatelé pozemku říkali „Čtyřicet děr“, nebo jen zkráceně „Díry“, protože byl posetý mnoha jámami a krátery – některé z nich dosahovaly hloubky tří metrů. Jednalo se o dějiště častých bitek mezi dvěma nepřátelskými partami dospívajících kluků, Katáky a Klofáky, jejichž členové pocházeli z drsnějších sídlišť Highfieldu.

Bylo to také oblíbené místo pro projížďky na terénních kolech a čím dál tím víc i na kradených mopedech, které tu pak starší děti zapalovaly a jejichž ohořelé, uhlově černé kostry ležely na vzdálenějším konci Děř, kde jim kola a rezavějící motory pomalu obrůstaly plevellem. Méně často se jednalo i o dějiště takových zábav, jako byl lov žab či ptáků – tato zvířata pak byla povolna umučena k smrti a jejich ubohé kostřičky skončily napíchnuté na klacíkách jako oběti sadistických choutek mládí.

Když Chester zatočil kolem rohu k Dírám, do oka mu padl jasný kovový odlesk naleštěné plochy lopaty, kterou měl Will pověšenou na zádech jako nějakou samurajskou zbraň.

Usmál se a přidal do kroku. Přitiskl si k hrudi svůj poněkud obyčejný a zašlý zahradní rýč a nadšeně zamával vzdálené osamělé postavě s překvapivě bledou pletí, baseballovou čepicí a slunečními brýlemi. Will vlastně celkově vypadal dost divně – na sobě měl svoji „kopací soupravu“, která se skládala z příliš velké pletené vesty s koženými podložkami na loktech a ze špinavých manšestráků, jejichž původní barva se nedala určit, protože je pokrývala vrstva zaschlé hlíny. Jedinými věcmi, které Will udržoval v čistotě, byla jeho milovaná lopata a kování na špičkách pracovních bot.

„Co s tebou bylo?“ zeptal se Will, když k němu Chester konečně došel. Nechápal, jak se jeho kamarád mohl zdržet; jak by něco – *cokoliv* – mohlo být důležitější než tohle.

Šlo o milník ve Willově životě. Poprvé dovolil někomu ze školy – nebo vlastně komukoliv jinému – aby spatřil jeden z jeho projektů. Ani teď si nebyl jistý, jestli se rozhodl správně – pořád Chester a ne-
znal dost dobře.

„Promiň, páchnul jsem kolo,“ oddechoval Chester omluvně. „Musel jsem ho odvést zpátky domů a celou cestu sem běžet – to není v tomhle počasí žádná legrace.“

Will znepokojeně pohlédl k slunci a zamračil se. Slunce nepatřilo mezi jeho přátele: nedostatek kožního pigmentu způsoboval, že se mohl spálit i při zatažené obloze. Jeho albinismus ho vybavil téměř čistě bílými vlasy, které mu vyčuhovaly zpod okrajů klobouku, a bledě modrýma očima, jež se nyní netrpělivě stáčely k Dírám.

„Dobře, takže se do toho hned pustíme. Už jsme ztratili moc času,“ řekl Will stručně. Šlápl do pedálů a sotva se ohlédl po Chesterovi, který se za ním rozběhl. „Rychle, teď tudy,“ pobízel ho, když mu Chester nemohl stačit.

„Hele, já myslel, že už jsme na místě!“ vykřikl za ním Chester a snažil se popadnout dech.

Chester Rawls – téměř tak široký jako vysoký a silný jako tur, známý ve škole pod přezdívkami Almara nebo Hranol – byl stejně starý jako Will, ale zjevně ho lépe živil, nebo po někom zdědil postavu vzpěrače. Jeden z méně urážlivých nápisů na školních záchodcích oznamoval, že jeho otcem je peřinák a matkou psací stůl s prohnutým předkem.

Jakkoliv se zdálo nepravděpodobné, že by se Will s Chesterem skamarádili, nakonec je spojilo to, co je ve škole vydělovalo od ostatních: jejich pleť. Chester trpěl vážnou a svědivou vyrážkou, při které se mu loupaly rozsáhlé pruhy kůže. Lékaři mu dost zbytečně řekli, že jde buď o blíž neurčitelnou alergii, nebo o důsledek nervového vypětí. V každém případě musel snášet posměšky spolužáků, z nichž mezi nejhorší patřily „šupinatá příšera“ a „hadí prdka“, dokud se nevzbouřil a nedal se do boje, přičemž díky své tělesné převaze brzy podobné šprýmaře srovnal do latě.

Willa odlišovala od normy jeho mléčná bledost a i on si vysloužil nejednu přezdívku, jako například „Staré Bělidlo“ nebo „Sněhulák“. Will měl však prudší povahu než Chester, a tak jednoho zimního večera při návratu z výkopu ztratil nervy, když ho zničehonic přepadla skupinka trapičů. K jejich smůle Will neváhal použít lopatu jako zbraň a následovala krvavá, nerovná bitka, při níž došlo ke ztrátě několika zubů a ke zlomenině nosu.

Poté nechali spolužáci Willa a Chestera nějakou dobu na pokoji a chovali se k nim se stejnou zdráhavou úctou, jakou prokazujeme vzteklým psům. Oba chlapci ale svému okolí i nadále nedůvěřovali a měli za to, že pokud někdy poleví v ostražitosti, začne jejich trápení nanovo. S výjimkou Chesterovy účasti v několika školních týmech kvůli jeho tělesné zdatnosti tedy oba zůstávali mimo hlavní dění: byli samotáři na okrajích hřiště. Ve své izolaci se cítili v bezpečí – s nikým se nebavili a nikdo se nebavil s nimi.

Trvalo dokonce řadu let, než spolu vůbec promluvili, i když ve skrytu duše oba obdivovali, jak se ten druhý vypořádával se šikanou. Aniž by si to zpočátku uvědomili, táhlo je to k sobě a trávili spolu ve škole pořád víc a víc času. Will byl dlouho sám a bez přátel, ale teď si musel přiznat, že mít kamaráda je docela příjemné. Taký ovšem věděl, že má-li jejich vztah někam pokročit, dříve či později musí Chesterovi odhalit svou velkou vášeň – vykopávky. A ten čas právě nastal.

Will kličkoval mezi travnatými pahorky, krátery a hromadami odpadků, až nakonec zastavil na opačné straně pozemku. Sesedl z kola a schoval je do malého zákopu za karoserií opuštěného auta, které bylo tak rezavé a vyrabované, že se ani nedalo poznat, co je to za značku.

„Jsme tady,“ oznámil, když ho Chester dohonil.

„Tady budeme kopat?“ lapal po dechu Chester a rozhlížel se po zemi kolem nich.

„Ne. O kousek ustup,“ pokynul mu Will. Chester udělal pár kroků dozadu a zmateně koukal na Willa.

„Začneme nový výkop?“

Will neodpověděl. Místo toho si klekl a zdálo se, že se něco snaží nahmatat v trsu trávy. Vzápětí našel, co hledal – provaz s několika uzly. Stoupl si a silně zatáhl. K Chesterovu překvapení se v zemi otevřela škvíra, jak Will zvedal silnou dřevěnou desku, z níž opadávaly zbytky hlíny. Pod ní se objevil temný vstup do podzemí.

„Proč to tak schováváš?“ zeptal se Chester.

„Nemůžu přece dovolit, aby mi nějakí pitomci lezli do vykopávek,“ vysvětlil Will majetnický.

„Tam dolů nepolezeme, nebo jo?“ řekl Chester a přistoupil blíž, aby mohl nahlédnout do otvoru.

Will už se ale začal spouštět do jámy, která v hloubce jednoho či dvou metrů pokračovala dál šikmo dolů.

„Mám pro tebe taky jednu,“ ozval se Will z jámy, kde si právě nasazoval žlutou helmu a zapínal na ní připevněnou hornickou svítilnu. Její záře dopadla na Chestera, který postával nerozhodně nad ním.

„Tak jdeš, nebo ne?“ zeptal se Will podrážděně. „Věř mi, že je to naprosto bezpečné.“

„Víš to určitě?“

„Jasně, že jo,“ odpověděl Will, názorně pleskl dlaní do podpěry po svém boku a sebestě se na Chestera usmál, aby mu dodal trochu odvahy. Nepřestával se usmívat, ani když mu na záda dopadla drobná sprška uvolněné hlíny, což ale Chester nemohl vidět. „Ta chodba je pevná jako dům. Vážně.“

„Tak dobře...“

Jakmile se ocitli uvnitř, Chester byl tak ohromený, že skoro nemohl mluvit. Do tmy se pozvolna svažoval asi dva metry široký a stejně vysoký tunel, jehož stěny byly v častých a pravidelných intervalech podepřeny starými dřevěnými kůly. Chester si pomyslel, že to vypadá přesně jako doly v těch starých kovbojkách, které dávají v neděli odpoledne v televizi.

„To je bezva! Tohle jsi ale určitě neudělal sám, Wille! Tos nemohl!“

Will se samolibě zazubil. „Jasně, že jsem to udělal sám. Pracuju tady od loňska – a to jsi ještě neviděl ani polovinu. Pojď tudy.“

Spustil poklop zpátky, a uzavřel tak otvor do podzemí. Chester přihlížel se smíšenými pocity, jak mizí poslední kousek modré oblohy. Vydali se tunelem kolem uskladněných hromad prken a vzpěr, naházených nepořádně podél stěn.

„Páni!“ zašeptal Chester tiše.

Chodba se zcela nečekaně rozšířila do středně velké místnosti, z jejíhož opačného konce vystupovaly dva další tunely. Uprostřed stála menší hromada kbelíků, dvě stará křesla a primitivní stůl udělaný z dřevěné kozy. Prkenný strop byl podepřen řadou nastavitelných železných kůlů pokrytých rzí.

„A jsme zase doma,“ prohlásil Will.

„To je prostě... super,“ vydechl Chester nevěřičně a zamračil se. „Ale opravdu můžeme být tady dole?“

„Jasně. Otec mi ukázal, jak vyztužit a podepřít stropy – nedělám to tady poprvé, víš...“ Will zaváhal a na poslední chvíli se zarazil. Málem Chesterovi prozradil, že nedávno odkryl se svým otcem starou stanici podzemní dráhy. Chester se na něj podezřívavě zadíval a zakašlal, aby nějak zamaskoval náhlé ticho v rozhovoru. Will musel otci přísahat, že zachová mlčení, a ten slib nemohl porušit ani v případě Chestera. Hlasitě popotáhl a pokračoval. „A je to dokonale bezpečné. Je lepší nekopat pod budovami – k tomu je potřeba podstatně víc vzpěr a o hodně podrobnější plány. Taky není dobrý nápad začít s vykopávkami v oblasti, kde je hodně vody nebo podzemních pramenů – ty můžou způsobit sesuv celého výkopu.“

„Tady kolem žádná voda není, že ne?“ zeptal se honem Chester.

„Jenom tahle.“ Will sáhl do lepenkové krabice na stole a podal kamarádovi plastovou láhev s vodou. „Na chvíli se posadíme.“

Oba usedli do starých křesel, srkali pití z láhví a Chester zakláněl hlavu, aby pořádně prozkoumal strop. Také se pokoušel nahlédnout do obou chodeb na druhé straně místnosti.

„Božská pohoda, co?“ povzdychl si Will.

„Jo,“ přikývl Chester. „Je tu...ehm... ticho.“

„Nejde jenom o ticho – tady dole je takové teplo a *klid*. A ta vůně... docela příjemná, vid'! Táta říká, že právě odtud všichni pocházíme – jeskynní lidé a tak dále – a samozřejmě se sem také všichni vrátíme – tím myslím pod zem. Takže se tu cítíme přirozeně, jako doma.“

„Možná máš pravdu,“ souhlasil Chester nejistě.

„Víš, kdysi jsem si myslel, že když si koupíš dům, patří ti i všechno, co je pod ním.“

„Jak to myslíš?“

„No, tvůj dům stojí na nějakém pozemku, že jo?“ řekl Will a názorně dupl botou do země. „A všechno pod tím pozemkem až do středu Země je taky tvoje. Samozřejmě, jak se blížíš k jádru planety, ten tvůj ‚díl‘, kdybys to tak chtěl nazvat, je čím dál menší, až nakonec narazíš na střed.“

Chester pomalu přikývl. Netušil, co by na to měl říct.

„Takže jsem si vždycky představoval, jak se prokopávám dolů tím svým dílem země – těmi tisíci kilometry, které leží ladem – místo abych jenom seděl v domě, který je posazený na zemském povrchu,“ pokračoval Will zasněně.

„Aha,“ řekl Chester a chytil se Willovy myšlenky. „Takže kdybys kopal dolů, mohl by sis udělat něco jako mrakodrap, ale opačným směrem. Jako kdyby ti rostly chlupy dovnitř nebo tak něco.“ Nevědomky si poškrábal vyrážku na předloktí.

„Jo, to je přesně ono. Takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel, ale je to hezky řečeno. Jenže táta tvrdí, že ti země pod tvým domem ve skutečnosti *nepatří* – vláda má právo stavět podzemní dráhu a další věci, když bude chtít.“

„Hmmm,“ udělal Chester a přemítal, proč se o tom tedy bavili.

Will vyskočil na nohy. „Fajn, takže si vezmi krumpáč, čtyři kbelíky a kolečko a pojď za mnou.“ Ukázal k ústí jednoho z tmavých tunelů. „Narazili jsme na menší problém se skálou.“

Na povrchu se mezitím doktor Burrows ráznými kroky vracel domů. Vždycky se mu líbilo, že při několikakilometrové chůzi má příležitost přemýšlet. Navíc ušetřil za autobus.

Uprostřed kroku se náhle prudce zastavil u trafiky, mírně se zakymácel, otočil se o devadesát stupňů a vstoupil dovnitř.

„Doktor Burrows! Už jsem si myslel, že vás tu neuvidíme,“ přivítal ho muž za pokladnou, když vzhlédl od otevřených novin před sebou. „Myslel jsem si, že jste se možná vydal na cestu kolem světa nebo něco podobného.“

„Ach, to bohužel ne,“ odpověděl doktor Burrows a snažil se nehledět na hromádky čokoládových, karamelových a oříškových tyčinek, které se na něj svůdně smály z pultu.

„Schováváme pro vás vaše oblíbené časopisy,“ pokračoval obchodník, shýbl se pod pokladnu a vytáhl hromádku tiskovin. „Tady jsou. *Vykopávky dnes*, *Archeologický magazín* a *Muzejní měsíčník*. Doufám, že to je všechno.“

„Fajn, prima,“ řekl doktor Burrows a vylovil peněženku. „Mrzelo by mě, kdybyste je prodal někomu jinému!“

Obchodník povytáhl obočí. „Věřte mi, že tu po těchhle titulech není zrovna velká poptávka,“ poznamenal a přijal od doktora Burrowse dvacetilibrovou bankovku. „Vypadá to, že na něčem pracujete,“ řekl s pohledem na doktorovy špinavé nehty. „Byl jste v nějakém uhelném dole?“

„Ne,“ odpověděl doktor Burrows a zamyšleně se zahleděl na hlínu pod nehty. „Potřeboval jsem si jenom upravit něco doma ve sklepě. Ještě že si je nekoušu, vidíte?“

Doktor Burrows opustil trafikku s novým materiálem ke čtení, který se hned ve dveřích pokoušel nacpat do postranní přihrádky kufříku. Pořád ještě zápasil s časopisy, když vycouval na ulici, a v tu chvíli vrazil do nějakého spěchajícího člověka. Zalapal po dechu, odskočil od malého, ale velice robustního muže, s nímž se srazil, a upustil kufřík i časopisy. Zdálo se, že ten chlapík, mohutný jako lokomotiva, si jejich střetu ani nevšiml a pokračoval v chůzi. Doktor Burrows za ním s uzarděním koktavě volal omluvy, ale muž si to odhodlaně rázoval dál, upravil si sluneční brýle a otočil se jen krátce, aby se na doktora Burrowse nepřátelsky ušklíbl.

Doktora Burrowse toto nenadálé setkání vyvedlo z míry. Byl to muž v klobouku. V poslední době si začal mezi obyvateli Highfieldu všimát jistého druhu osob, které vypadaly – inu, zkrátka *jinak*, aniž by ovšem příliš vyčnívaly z davu. Jako člověk, který ze zvyku pozoruje lidi, se nad tímto zvláštním postřehem zamyslel a dospěl k závěru, že tyto osoby jsou spolu

nějakým způsobem spřízněné. Nejvíc ho překvapovalo, že když o nich začal mluvit, nikdo jiný v Highfieldu si zřejmě ničeho nevšiml – nikdo nezaregistroval ony muže s trochu orientálními rysy, v plochých kloboucích, černých pláštích a velice silných slunečních brýlích.

Když doktor Burrows vrazil do toho muže a trochu mu pohnul s uhlově černými brýlemi, měl poprvé příležitost spatřit „objekt zájmu“ zblízka. Kromě podivně orientální tváře a jemných, chomáčovitých vlasů měl muž velice světle modré, téměř bílé oči a bledou, průsvitnou kůži. Bylo tu ale ještě něco jiného: kolem toho člověka se vznášel zvláštní pach, jakási *zatuchlina*, která doktoru Burrowsovi připomínala staré kufry s plesnivým oblečením, jež tu a tam neznámí dobrodinci zanechávali na prahu muzea.

Díval se za mužem, který cílevědomě kráčel po High Street, dokud ho neztratil z dohledu. Pak přes ulici přešel nějaký jiný chodec a na chvíli toho chlapíka zakryl. Vzápětí *muž v klobouku* zmizel. Doktor Burrows přimhouřil oči a snažil se ho znovu najít, ale i když na chodnících nebylo tolik lidí, přes veškerou snahu ho už nezahlédl.

Napadlo ho, že se možná měl pokusit toho *muže v klobouku* sledovat a zjistit, kam má namířeno. Doktor Burrows měl ale přívětivou povahu, které se z duše přičil jakýkoliv spor, a tak rychle přesvědčil sám sebe, že to vzhledem k mužově nevrlosti není dobrý nápad a že by měl zapomenout na všechny choutky hrát si na detektiva. Kromě toho jistě časem zjistí, kde ten člověk, a možná i celá jeho rodina, bydlí. Až si bude připadat trochu neohroženěji a směleji.

Will s Chesterem se pod zemí střídali u skalní stěny, kterou Will určil jako jistý typ pískovce. Byl rád, že přesvědčil Chesteru, aby mu pomohl, neboť se zdálo, že jeho kamarád má na kopání talent od přírody. S tichým obdivem sledoval, jak se Chester mocně rozmachuje krumpáčem, a jakmile se v povrchu skály objevila puklina, vypadalo to, že ví naprosto přesně, jak nejlépe v ní zapáčit. Will stačil sotva házet nakopáný materiál do kbelíků.

„Potřebuješ si odpočinout?“ navrhl, když viděl, že Chester začíná být unavený. „Pojďme si na chvíli vydechnout.“ Myslel to doslovně, protože vzhledem k tomu, že vstup do výkopu byl zavřený, se jim

v chodbě přibližně šest metrů od hlavní místnosti brzy nedostávalo čerstvého vzduchu.

„Jestli pokročím s touhle chodbou ještě o kus dál, budu muset udělat kolmou větrací šachtu,“ řekl Chesterovi, zatímco před sebou oba tlačili kolečka. „Jenže je to strašné zdržování, když bych místo toho mohl pokračovat v kopání dolů.“

Dospěli do hlavní místnosti, sedli si do křesel a oba se s chutí napili vody.

„Co uděláme s tímhle?“ zeptal se Chester a ukázal na plné kbelíky na kolečkách.

„Vytáhneme je nahoru a vysypeme je do vedlejší strouhy.“

„Nevšimne si toho někdo?“

„Když se někdo bude vyptávat, řeknu, že dělám zákop pro bojovou hru,“ odpověděl Will. Přihnul si z láhve a hlasitě polkl. „Stejně nikoho nezajímáme. Jsme pro ně jenom dvojice hlupáků s kýbly a lopatami,“ dodal přezíravě.

„Zajímali by se o nás, kdyby to tady viděli – tohle není běžná klukovská zábava,“ řekl Chester a rozhlédl se po místnosti. „Proč to vlastně děláš, Wille?“

„Podívej se na tohle.“

Will jemně zvedl krabici, která stála vedle jeho křesla, a položil si ji do klína. Pak z ní vytáhl několik předmětů, které postupně kladl na stůl. Bylo mezi nimi několik viktoriánských láhví s podivně tvarovanými hrdly a hromada lékovek různých velikostí a barev, všechny s krásnou patinou díky době strávené pod zemí.

„A tohle,“ dodal Will s posvátnou úctou, když vytahoval celou sadu viktoriánských sklenic rozmanitých velikostí, se zdobnými víčky a nápisy vyvedenými starým, kudrlinkovým písmem, jaké Chester ještě nikdy neviděl. Zdálo se, že to Chestera skutečně zaujalo, zvedal všechny předměty a vyptával se Willa, jak jsou staré a kde přesně je našel. Will tak pokračoval v předvádění dalších pokladů, dokud na stole před nimi neležely všechny nálezy. Potom se opřel a napjatě sledoval, jak se na ně bude jeho nový kamarád tvářit.

„Co to je?“ zeptal se Chester a probíral se prsty v malé hromádce silně zrezivělého kovu.

„Hřebíky s hlavičkami ve tvaru růže. Asi z osmnáctého století. Když se na ně pozorně podíváš, zjistíš, že je každý trochu jiný, protože je vyráběli ručně...“

Chester se ale ve svém vzrušení už přesunul dál, k dalšímu předmětu, který uchvátil jeho pozornost.

„Tohle je úžasné,“ vydechl a zvedl malou lahvičku od parfému. Natáčil ji a díval se, jak se světlo odráží od krásných odstínů kobaltové modři a lila. „To je neuvěřitelné, že to někdo jen tak vyhodil.“

„Jo, přesně tak,“ přikývl Will. „Můžeš si ji nechat, jestli chceš.“

„Ne!“ vyhrkl Chester, překvapený Willovou štědrostí.

„Ale jo, klidně, mám doma ještě jednu právě takovou.“

„To je skvělý..., díky,“ řekl Chester a prohlížel si lahvičku s takovým vytržením, že si nevšiml, jak se Willovi rozlil po tváři širokánský úsměv. Will se vždycky ohromně těšil na okamžiky, kdy ukazoval otci nejnovější sbírku objevů, ale tohle bylo víc, než v co mohl kdy doufat – našel někoho stejně starého, kdo se upřímně zajímal o plody jeho práce. Podíval se na stolní desku a cítil, jak se v něm dme pýcha. Často si představoval sám sebe, jak sahá do minulosti a vytahuje z ní drobné střípky zapomenutých dějin. Pro Willa představovala minulost o hodně příjemnější místo než pochmurná realita přítomnosti. Povzdychl si a začal uklízet předměty zpátky do krabice.

„Tady dole jsem ještě nenašel žádnou zkamenělinu..., nic *opravdu* starého..., ale jeden nikdy neví, kdy bude mít štěstí,“ řekl a toužebně střelil pohledem ve směru chodeb. „To je na tom to nejnapínavější.“

5. kapitola

Doktor Burrows si pískal a mával kufříkem do rytmu chůze. Přesně v půl sedmé, jako vždycky, zatočil za roh a spatřil před sebou svůj dům, jeden z mnoha, které se tísnily na Broadlands Avenue jako pluk cihlových krabic, v nichž je místo tak zrovna pro čtyřčlennou rodinu. Jedinou kladnou stránkou bylo, že se za touto stranou ulice rozkládaly obecní pozemky, takže měli výhled na otevřené prostranství, i když se na ně museli dívat z místností, které byly sotva dost velké na to, aby v nich člověk „zatočil myši, natož kočkou“.

Když doktor Burrows vkročil dovnitř a zastavil se v chodbě, aby roztrídil staré knihy a časopisy z kufříku, jeho syn už od něj nebyl daleko. Ohromnou rychlostí zabočil na kole do Broadlands Avenue a jeho lopata se zaleskla v červenavé záři zrovna rozsvícených pouličních lamp. Obratně kličkoval mezi bílými pruhy uprostřed silnice a prudce se vyklonil do strany, když projížděl otevřenou brankou. S kvílivým zaskřípáním brzd zastavil v přístřešku pro auto, seskočil z kola, zamkl je a vběhl do domu.

Will patřil mezi kluky, kteří potřebují prostor. Proto se v domě zdržoval jen v čase jídla a spánku a chápal jej spíše jako hotel – v tom se nelišil od řady jiných dětí jeho věku. Jediný problém s jeho stálou tužbou být venku spočíval v tom, že nemohl trávit dlouhý čas na sluníčku, a tak musel zalézat do podzemí při každé příležitosti, která se mu naskytla. To mu ovšem samozřejmě nevadilo.

„Ahoj, tati,“ pozdravil otce, který právě stál v obývacím pokoji, v jedné ruce držel stále ještě otevřený kufřík a sledoval něco v televizi.